

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Erupția Vulcanului baptist.

De Dr. Grigorie Gh. Comșa
Episcopul Aradului.

Cap. II.

Desbinările dela comunitatea din Arad.

Dl. Ungureanu, cu adresa Nr. 52 din 17 Sept. 1932, scrie Ministerului de Culte că pe data de 27 Ianuarie 1932 a convocat la Arad ședința anuală a Comunității bisericilor baptiste din Arad, care cuprinde adunările din județe. Ședința a fost convocată spre a hotărî în chestia datoriilor cu casa comunității.

Dar conducătorii comunității cu surprindere au văzut că bapțiștii Ion Cocuș, Daniil Pascu, Gheorghe Morar și Nica Neța au adus la ședință elemente turbulente, ca Balc și Vicaș din Oradea, cu scopul ca să răstoarne pe conducătorul Ungureanu din fruntea Comunității. Reșinem aici că chiar conducerea comunității vorbește de elemente turbulente. Aceste elemente turbulente ar fi zădărnicit desbaterile ședinței din 27 Ianuarie 1932, până după masă, când la ora 5³⁰ delegații oficiali au părăsit ședința, căci au văzut că nu era chip de înțelegere. După orele 6 președintele comunității, dl. Ungureanu, a suspendat ședința, nefiind în număr. După ce au mai trecut vre-o 2 ore, Ioan Cocuș și soții s'au constituit în ședință, înlocuind pe delegații oficiali cu rudeni de ale lor, socrul și cumnatul lui Cocuș etc. Sara la orele 10 acești indivizi, adunați în felul arătat, pur și simplu au ales alt președinte la Comunitatea din Arad și anume pe Ioan Cocuș. După câteva zile Ioan Cocuș a dat declarație avocatului Gheorghe Crișan, că nu el (Cocuș) ci Ioan Ungureanu este președintele legal al comunității.

Ioan Cocuș, văzând că el nu poate fi președinte la comunitate, s'a pus pe lucru și a întințat o altă comunitate, numită: „Pârneava și jur“. Aceasta comunitate și-a ales președinte pe Gheorghe Ciosescu, despre care Ungureanu spune că ar avea legături cu misionarul baptist Everett Gill (mare inamic al lui Ungureanu). Ioan Cocuș în 31 Martie 1932 a adunat 16

persoane și a decis înființarea noii comunități, pentru care apoi a recutat aderenți ulterior, mergând pe la casele bapțiștilor pentru iscălituri de aderență.

În adresa de mai sus Ungureanu susține că Cocuș și Ciosescu nu sunt trecuți legal la bapțiști.

Iată cu toate acestea predicatorul Ioan Cocuș din Arad cu data de 16 Sept. 1932 înaintează și el un memoriu către Onor. Minister al Cultelor.

Pentru importanța lui dăm acel memoriu în copie, precum urmează:

MEMORIU

Cu privire la situația Comunității Bisericești Baptistă Română Arad.

Teritoriul comunității baptiste de Arad s'a extins înainte de 1931 peste județele Arad, Timiș-Torontal, Caraș și Severin.

În 1931 s'au constituit două comunități noi: una în Lugoj, cu teritoriul pe județul Severin, și alta în Orașița, cu teritoriul peste jud. Caraș. Nu știu exact linia de despărțire a acestor comunități noi, dar faptul e că ele s'au despărțit de Comunitatea veche de Arad. La adunarea generală a Comunității de Arad din 27 Ianuarie 1932, ei au trimis un delegat al lor ca să ne salute și să-și ia rămas bun dela noi.

Astfel Comunitatea de Arad a rămas cu teritoriul pe județul Arad și Timiș-Torontal.

La Adunarea generală a Comunității de Arad din primele luni ale anului 1931 fusese dat jos dela conducerea Comunității, prin votul delegaților, fostul președinte Ioan Popa. La demiterea acestuia nu intervenise Uniunea Comunităților cu nimic. Adunarea generală a Comunității l-a dat jos. În locul dânsului a fost ales dl. I. Ungureanu ca președinte. Ar fi de o mare importanță să se vadă procesul verbal al acelei ședințe, pentru că să se vadă în ce condiții a fost ales dl. I. Ungureanu. Eu nu-l am, ci e la dânsul.

În ședința Comitetului Comunității de Arad din 23 Sep. 1931 dl. I. Ungureanu a demisionat irevocabil din postul de președinte, din cauză că era învinuit că a fraudat Comunitatea cu suma de Lei 63.000, după

cum arată procesul verbal al acelei ședințe, alăturat aici în copie sub A. Comitetul n'a soluționat chestiunea demisiei dânsului și, după statut, nici nu putea s'o soluționeze. Așa că s'a amânat chestiunea aceasta până la ședința Adunării generale a Comunității de Arad, ținută la 27 Ianuarie 1932.

În Adunarea generală a Comunității din 27 Ian. 1932, care a fost declarată de însuși dl. Ungureanu ca legal constituită, așa cum arată procesul verbal al acelei ședințe, alăturat aici în copie sub B., dl. Ungurean a fost acuzat de „mari nereguli financiare”. Delegații i-au cerut justificarea cu acte, dar dânsul, în loc să o facă, a părăsit ședința și a trimis un bilet că o suspendă. Dar pentru că marea majoritate a delegaților a rămas de față, ședința s'a continuat. S'a ales o comisie, care să controleze toată gestiunea financiară a comunității. Apoi Adunarea generală a soluționat chestiunea prezidenției, alegând un nou președinte în persoana subsemnatului. Toate acestea se văd pe larg în procesul verbal alăturat sub B.

În seara zilei de 27 Ian. Comisia de control s'a prezentat la biroul Comunității, ca să facă controla, dar a fost refuzată atunci, și de atunci până azi.

La 1 Febr. a c. subsemnatul m'am prezentat la Biroul Comunității și am cerut să mi-se facă predarea cuvenită, dar secretarul Comunității mi-a arătat o scrisoare dela Dl Ungurean, care îi interzice să-mi dea vre-un act, mie sau controlui. Acest lucru se vede în procesul verbal dresat la fața locului și alăturat în copie sub C.

De atunci n'am luat nici o măsură, din dorința de a ajunge la o soluție pașnică a acestor probleme.

Dar dl Ungurean s'a prezentat la Legiunea de jandarmi din Arad ca președinte al Comunității și, fără aprobarea comitetului sau a Adunării generale, ne-a anulat certificatele de predicatori, mie și încă la 5 predicatori din județul Arad, lăsând să se înțeleagă de Legiune că noi suntem oameni periculoși. *Legiunea de jandarmi a dat ordinul confidențial No. 62 din Febr. 1932, prin care ordonă ca toți acești predicatori să fie arestați, dacă vor fi găsiți predicând prin bisericile baptiste, și înaintați sub excortă. În urma acestui ordin s'au petrecut zece arestări. Subsemnatul am fost arestat de două ori și mi-s'a ordonat de Legiune să nu plec în județ de loc.*

A fost o jale în poporul baptist din județ, când și-a văzut cei mai buni păstori sufletești arestați și duși din post în post spre Arad în mijlocul iernei.

Atunci bisericile din Arad mi-au cerut să ne facem o Comunitate nouă, ca să scăpăm de sub teroarea dlui Ungurean. Când dânsul a auzit acest lucru, a mers din nou la Legiunea de jandarmi și, la intervenția dânsului, s'a dat astădată un ordin deschis, anexat în copie sub D. Ilegalitatea acestui ordin e aparentă. Funcționarii Comunității nu funcționează pe baza certificatelor președintelui și dânsul n'are drept să concedieze cum

vrea pe funcționari. El a provocat acest ordin fără să aibă aprobarea Comunității. Din nou s'a început o prigonire în județ.

Eu am intervenit atunci la Prefectura județului, dar persecuțiile n'au încetat nici până azi.

Pe lângă acestea Comunitatea de Arad are o datorie la diferite bănci de peste 600 000 Lei, pentru cari girează niște baptiști cu situație materială bună. Din pricină că actualii conducători, cari stau cu forța în fruntea Comunității, n'au făcut nici o storțare ca să plătească aceste datorii, giranții, fiind în pericol să-și piardă averile, au reclamat Parchetului de Arad pe dl Ungurean și Fănața la 16 August a. c., acuzându-i de sustracții, răpire de cambii și alte lucruri grave.

La Adunarea generală a Uniunii Comunităților Baptiste s'a întâmplat un fapt nou. Dl Ungurean a părăsit ședința, încercând să rupă baptismul în două. O majoritate de 90% din delegații Comunității de Arad, trimiși la aceasta conferință, au votat împotriva dlui Ungureanu, așa, că prin aceasta fugă, Dl Ungureanu s'a pus afară de Comunitatea de Arad, care stă alături de noii conducători ai Uniunii.

Eu am convocat la Timișoara, în 10 Sept. a. c., o ședință a tuturor delegaților din Comunitatea de Arad, la care au participat 89 de delegați, cari au reprezentat fiecare cel puțin 25 membrii din Comunitatea de Arad. Sigur că aceasta ședință n'a putut aduce hotărâri valide, căci n'a fost convocată după statut. Dar în ea s'a văzut clar că poporul întreg din Comunitate suspină sub conducerea dlui Ungurean, care ne persecută cu jandarmii, ne-a încurcat toată finanța și nu ne lasă s'o controlăm, face politică liberală și se ceartă cu toată lumea. Sub E. e procesul verbal al acelei ședințe, în copie.

Ei au cerut stăruitor convocarea Adunării Generale cât mai curând, ca să-și poată regula Comunitatea.

Subsemnatul n'am nici o dorință să stau în fruntea comunității fără voia poporului și fără respectarea statutului, dar vreau ca membrii acestei Comunități să poată controla unde s'a dus banul lor, dat din sărăcie, să aibă ocazie să-și spună cuvântul cu privire la cine să fie conducătorul lor.

Arad, la 16 Sept. 1932.

Z. Cocuț.

(Va urma).

Predică

la Evanghelia a 8-a dela Luca (Dum.
25-a d. Rus.)

Pentru Duminica din 13. XI. 1932.

„Mergi și fă și tu asemenea”

Cucernici Creștini!

Un tâlcuitor de Lege, un învățat din neamul lui Israel, se apropie de Iisus și-L întrebă, cu gând de ispitire: „Ce să fac, ca să moștănesc viața de veci?” Și fiind îndrumat de Domnul să plinească porunca dragostei către

aproapele, el întreabă din nou: „Și cine este aproapele meu?” Iar drept răspuns, Mântuitorul îl pune în față ca să judece, lui și nouă, dureroasa întâmplare a celui căzut între ălhari și minunata pildă de milostivire a Samarineanului, ce trecea pe acelaș drum, dela Ierusalim la Ierihon.

Preotul și levitul trec nepăsători pe lângă nenorocitul gol, în lac de sânge, la margine de drum. Și nu-l văd, se fac a nu-l vedea. Căci nu se poate să nu fi auzit gemetele lui. Il vor fi privit pe furis, se vor fi uitat apoi împrejur, și pentrucă nu-i vedea nimenea, își văd de drum. De ar fi fost mulțime de ochi în preajma lor, desigur nu făceau așa. Avea cine să-i vadă? Nu lăsau prilejul să treacă, ci să fie lăudați și slăviți.

Așa suntem noi oamenii, cei mai mulți. Deși scris este „să nu știe stânga ta ce face dreapta ta” (Mt. 6, 3;) de ochii lumii, ca să ne admire, suntem gata de ajutorare, de jertfă, nu pregetăm acte de eroism. Dar să nu te vadă nimenea! Nu face să jertfești timp și osteneală. Va veni altul. Și chiar de nu va veni...

Dar veni un Samarinean. Un strein și de legea și de neamul celui nepăstuit. De câte ori și azi un strein, un necunoscut rușinează, prin fapta lui de bunătate, pe vechi cunoscuți, pe vecini, pe prieten, chlari pe neamuri, milostivindu-se de cel necăjit și asuprit.

Samarineanul privi cu durere și „văzându-l, i s'a făcut milă de el”, se apropie, puse mâna fără zăbavă, fără a se scârbi de sângele încheșat cu praf de pe drum; spală ranele, fără să privească în jur cu gând la laude. Își socotea fapta ca o datorie de sine înțeleasă. Il ridică, îl duce în ocrotire la o casă de oaspeți și mai plătește ca să fie îngrijit.

Povestirea duiosă pune în lumina cerească porunca iubirii către aproapele, de care făcuse mărturie și legiuitorul, dar a cărei plinire în faptă o înțelese abia atunci, când Domnul încheie cu îndemnul: „Mergi și fă și tu asemenea”.

Doamne, Iisuse Hristoase, Cela ce ai lămurit în chip minunat pe legiuitor, ajută cu darul Tău slabele mele puteri, ca să luminez, în ceasul de acum, și eu înțelegerea ascultătorilor mei pentru Legea Ta și să le înduplec inima pentru a împlini *porunca iubirii către aproapele, prin fapte ale milostivirii*.

Iubiți ascultători! Porunca: „Să iubești pe aproapele tău ca însuși pe tine” e a doua poruncă după cea dintâi și cea mai mare: Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău... Intr'aceste

două, atârnă toată legea și proorocii. (Mat. 22, 39;) Aceasta, de a doua, împlinită, e adevărul și a celei dintâi: „Celce iubește pe Dumnezeu, iubește și pe fratele său”. Iar cel ce nu iubește pe fratele său, pe care l-a văzut, pe Dumnezeu, pe Carele nu l-a văzut, cum poate să-L iubească?” (I. Io. 4, 20;).

Intreaga operă de binefaceri și de mântuire, realizată de Mântuitorul în lume, e neîncetata adevărare a dragostei Sale către oameni. N'a dat numai porunca iubirii, ci a și împlinit-o până la desăvârșire, prin jertfirea de Sine.

În preajma despărțirii de Ucenicii Săi, le-a lăsat această moștenire testamentară: „Poruncă nouă dau vouă, ca să vă iubiți unul pe altul, precum Eu v'am iubit pe voi” (Io. 13, 34;)

Nu era nouă porunca. Ea a fost cunoscută și în Legea veche prin 6 din cele 10 porunci, primite de Moisi din mâna Domnului, pentru a rânduiri datoriile omului către Dumnezeu și către semenii săi. Legea iubirii apropiului a fost prescrisă și în Legea veche, chiar în aceleași cuvinte, ca și în Legea nouă: „Să nu urăști pe fratele tău întru inima ta... Să nu-ți izbândești cu mâna ta, nici să ții mânie asupra fiilor poporului tău. Să iubești pe aproapele tău, ca însuși pe tine; Eu sunt Domnul Dumnezeuul vostru”. (Lev. 19, 17—18;). Și erau prescrieri lămurite cum să se împlinească porunca față de cei săraci și nevoiași. Cei bogăți și puternici n'aveau lipsă de lege. Ei se știu iubiți, de voie de nevoie, cum se întâmplă și în zilele noastre, fie și numai de formă, din interes, ori din, fățarnicie.

Dar nemernicii trebuiau apărați: „Când veți secera holdele pământului vostru, să nu secerati de tot țarina voastră... Și via ta să n'o culegi a doua oră și boabele viei tale să nu le aduni, săracului și nemernicului să le lași acelea... Să nu rămâie sâmbria slugii tale la tine până dimineața... Să nu grăești de rău pe surd și înaintea orbului să nu pui piedeci... Să nu faci nedreptate la judecată... Să nu umbli cu vicleșug... Înaintea celui cărunt să te scoli și să cinstești fața celui bătrân... Să păziți toate poruncile mele și să le faceți pe ele” (Levit. c. 19) „Învățați-vă a face bine, mântuiți pe cel nepăstuit, judecați săracului și faceți dreptate văduvei”, adaogă Isaia proorocul (c. 1, 17;)

Porunca era scrisă în Lege. Dar numai în lege, nu și în inimă. Porunca nu era nouă. Noutatea era *duhul* în care trebuia înțeleasă, felul în care să fie împlinită, „precum Eu v'am

iubit pe voi", zice Domnul. Aceasta e noutatea. Așa să iubim noi, cu măsură plină, cum El ne-a iubit. „Sufletul să-și dea răscumpărare pentru mulți” (Mc. 10, 45;) „Mai mare dragoste decât aceasta nimenea nu are, ca cineva sufletul său să-și pună pentru prietenii Săi.” (Io. 15, 13;)

Cum au înțeles Apostolii poruca iubirii, ne-o spune sf. Ioan, ucenicul iubit: „El și-a pus sufletul pentru noi; și noi datori suntem pentru frați să ne punem sufletele” „Fii mei, să nu iubim cu cuvântul nici cu limba ci cu fapta și cu adevărul” (I. Io. 3, 16 și 18;)

Ce însemnează a iubi cu fapta, voi lămurii cu o întâmplare. Pe un vapor călătorea o familie săracă, cu 4 copii. În drum tatăl se îmbolnăvi și muri. Mamă și orfani, triști și îndurerați vărsau lacrimi de durere și de groaza viitorului, fără brațele, cari câștigau pâinea de toate zilele. Toți îi priveau cu milă și-i compătimeau. Unul singur părea nesimțitor, nu zicea nici o vorbă, de se mirau toți de inima lui împetrită. După o vreme omul tăcut se ridică, bagă mâna în buzunar și scoase o hâtie de 100 de lei. „Mie mi-e milă de sărmani cu atâta. Dvoastră cu cât îi compătimiți?” Și le întinsă pe rând pălăria. Se strânsă îndată o sumă frumoasă din dragostea milostivă a celor de față.

Nu voi uita nici mărturia slăvitului apostol Pavel, cel ce cântă acel mininat imn de slavă dragostei, care îndelung răbdă, se milostivește, nu pismuește, nu se semețește... nu caută ale sale, nu se întărită, nu gândește răul, nu se bucură de nedreptate, toate le suferă, toate le crede, toate le nădăjduiește și nici odată nu cade... (I. Cor. 13;). Dragostea, pe care o pune mai presus decât credința și decât nădejdea, l-a împintinat să se facă tuturor toate, ca pe toți să-i dobândească și la urmă să ne poată chema și pe noi: „Următori fiți mie, precum și eu lui Hristos” (I. Cor. 11, 1;).

Faptele Apostolilor mărturisesc de aceeaș dragoste activă a Sf. Petru, a lui Varnava, Sila, Ion Marcu. Și tot aici aflăm, iubiții mei, știrile de felul cum au înțeles și cum au prefăcut în fapte ale vieții întâii creștini poruca dragostei. „Sufletul mulțimii era unul” (C. 4, 32;) și aveau toate de obște (C. 2, 44;), nici unul nu zicea că dintre averile lui este ceva al său“. Ca dintr'un bun comun se foloseau cu toți la așa numitele *agape*, la mesele comune. Și numai atât cât era de trebuință pentru susținerea vieții. Prisosul era împărțit celor lipsiți. Cei mai înstăriți făceau colecte pentru ajutorarea fraților din alte localități (c.

11, 29;).

Frățietatea aceasta dulce n'a putut ținea mult însă. S'a tulburat, îndată ce s'au strecurat, în rândurile creștinilor, firi slăbănoage, suflete pătimase, călăuzite de interes și de câștig ușor.

Dar a rămas, iubiții mei, dâra de lumină a iubirii jertfelnice, pilda faptei unui Iosif, numit Varnava, care, având țarină și vânzându-o, a adus prețul și l-a pus la picioarele apostolilor (Fapt. 4, 37;); apoi Tavita din Iope, pe care o plângeau văduvele, arătând hainele și îmbrăcămintea, cu care le-a dăruit, (c. 9.) și alți mulți pe cari îi înfățișează Faptele apostolilor și i pomenește cu laudă istoria vieții creștinești.

Pildele frumoase de multe binefaceri ale înaintașilor noștri, trebuie să lumineze și cărările vieții noastre de acum, ca un îndemn statornic la fapte de milostenie, cari asigură mântuirea sufletului.

După mărturia sf. Evanghelist Matei (c. 25, 31—40;), în ziua cea mare a judecării, când va veni Fiul Omului întru slava Sa să judece lumea, va pune în cumpănă numai aceste fapte de milostivire, izvorâte din dragoste: „Am flămânzit și Mi-ați dat de am mâncat... gol am fost și M'ați îmbrăcat, bolnav și M'ați cercetat... căci întru cât ați făcut acestea unuia dintru acești frați ai Mei prea mici, Mie ați făcut”. Veniți deci binecuvântații Părintelui meu, moșteniți împărăția, care este gătită voaună dela întemeierea lumii“.

Nu te va întreba Domnul, iubite creștine, în ziua judecării, numai de credința ta, de suspinul tău, de ingenunchierea ta, de rugăciunea ta, de postul și răbdarea ta; nici de câte lumânări ai aprins, de câte slujbe ai plătit. S'ar părea că nu te va întreba nici de nelegiuirile tale, de rătăcirile și desfrânările tale, de vorbele tale de ocară, de uitările tale de Dumnezeu, ci mai întâi de faptele milei tale: Milă voiesc, iară nu jertfă.” (Mt. 9, 13;) Milă către aproapele, către trupul și către sufletul aproapelelui vrea Domnul dela noi.

De lipsesc mijloacele de existență, de susținere a vieții celor din jurul tău, dragostea ta să poarte grije de cei săraci; să sature pe cel flămând, să adape pe cel setos, să îmbrace pe cel gol, să primească pe cel străin; de și-a pierdut sănătatea vecinul și fratele tău, iubirea ta să poarte grije de cel bolnav; de a ajuns cineva în temniță, dragostea de sufletul lui să te împingă a-l cerceta, și, după ce a scăpat de acolo, mai ales, să-l sprijinească cu privegherea și cu povăța, ca să nu mai cadă, iar când moartea vine să despartă pe vre-unul de tine și de ai tăi, de bunurile și bucuriile

lunii acesteia, dragostea ta să poarte grije de îngroparea celui mort, de rugăciunile și pomenirile pentru sufletul lui, de mormântul lui; ca să nu crească peste el buruiana uitării tale.

Dacă așa de multe sunt nevoile trupești, mult mai multe și adeseori mai apăsătoare și mai amare sunt *lipsurile sufletești* ale atâtor încercați de soartă. Când întâlnești nepriceperea și necunoștința de adevăr, dragostea ta să învețe pe cel fără de știință, se sfătuie pe cel ce stă la îndoială în credință și în lupta vieții, să mângâie pe cel întristat de multele amărăciuni și lovituri ale sorții, să îndrepte pe cel ce greșește, ca să nu piară în rătăcirea lui; de-ți vine vre-o vătămare și asuprire nedreaptă, dragostea să te ajute a le purta cu răbdare și tot ea să te îndemne a ierta celor ce-ți greșesc. Iar când ți-se pare că nu mai afli nici un alt mijloc de ajutorare a semenului tău, dragostea să-ți plece genunchii la pământ și să-ți ridice ochii la cer, în rugăciune ferbinte. Ceeace e bucata de pâine pentru flămând și o haină pentru cel gol, aceea e rugăciunea înălțată către Dumnezeu pentru aproapele tău neputincios.

Așa se împlinește, iubite frate și soră, porunca iubirii către aproapele în fapte ale milostivirii, pe cari Biserica le-a împărțit în 7 fapte ale milei sufletești și alte 7 ale milei trupești, pentru a le avea bunul creștin neîncetat înaintea ochilor. Căci sunt singurii tovarăși cari ne vor însoți și pe ceealaltă lume, ca să facă mărturie de viața noastră trăită în Hristos și în legea iubirii Sale, pe care Domnul ne-o cere să o suim până pe culmile iubirii de vrășmași: „Iubiți pe vrășmașii voștri, binecuvântați pe cei ce vă blestemă pe voi, bine faceți celor ce vă urăsc pe voi, și vă rugați pentru cei ce vă supără și vă prigonesc pe voi; ca să fiți filii ai Tatălui vostru Celui din ceruri“. (Mt. 5, 44;).

Ce strein pare cuvântul acesta, când neamuri și oameni își fac titlu de mândrie din dușmăni. Și cât de nepotrivit ar putea părea cuiva glasul meu de îndemn la fapte de milostivire către cei mulți și săraci în vremurile aceste de strâmtorare, de scumpete, de lipsuri și sărăcie pentru toți. Dar eu tocmai de aceea adaog, acum e vreme cu prilej spre a adevăra creștinismul nostru rodnic în fapte de milostenie. Tocmai sărăcia și lipsa ta poate deveni izvor de binecuvântare, de belșug ce nu seacă. Sărmana văduvă din Sarepta Sidonului (III Imp. 17, 10;), de nu se milostivea spre proorocul Ilie, să-i coacă lui singura mână de făină și cel din urmă strop de unt de lemn ce mai a-

vea, murea de foame și ea și fiul ei. Dar mila de cel flămând, când foamea o amenința cu moarte, i-a umplut vatra de făină și ulciorul de unt de lemn, fără să se mai împuțineze. Mila este cheia ce deschide cerul și pogoară binecuvântarea lui Dumnezeu.

Pe aripile milei se poate ridica creștinul la înălțimi îngerești. O familie săracă de țărani a petrecut la grecapă o rudenie mai depărtată. Intre copiii rămași orfani era și o fetiță, cea mai mică și neajutorată. Mângâindu-o, bărbatul zise femeii: „Să luăm la noi pe copilă“. „Dacă mai aducem și pe Tincuța în coliba noastră srăcăcloasă, n'o să avem nici cu ce să cumpărăm sare pentru ciorbă“, răspunsă cu arțag femeia. „Ei, și ce, vom mânca-o și nesărată“ adăogă bărbatul. Și o luară cu ei.

E o mângâiere desigur și aceea să spui orfanului că are un tată în cer, și săracului că e și el chipul lui Dumnezeu. Dar dacă ajuți sărmanului să poată trăi ca un om, atunci îi arăți viu pe Dumnezeu. Și dacă vezi în orfan pe copilul tău, îl faci să cunoască cu adevărat pe Tatăl din cer.

„Frânge celui flămând pâinea ta, și pe săracii cei fără de casă adu-i în casa ta,“ ne îndeamnă proorocul Isaia (c. 58, 7;). Căci „mâna săracului e sânul lui Avram, ce primește așază acolo; mâna celui lipsit e vistieria cerului, tot ce se pune acolo, rămâne, ca să nu se peardă pe pământ; ce dai în mâna nevoiașului primește Hristos.,“ ne asigură sf. Ioan Gură de aur.

Tu, frate, ca și mine, și noi toți, bogați ca și săraci, nu suntem decât niște administratori, economi puși de Dumnezeu să chivernisim bunurile lumii acesteia, cari sunt ale Lui și de cari trebuie să dăm seamă. La spatele noastre stă Domnul și ne strigă: „Dă, că dai dintr'al Meu!“ Tu ari și sameni și sapi, dar ploaia și soarele cald și vremea prielnică rodului, le dă Dumnezeu. Are și El părtașie în rodirile strânse de tine și partea Lui se cuvine săracilor. De aceea „Celor bogați din veacul de acum poruncește — apostolul — să nu se înalțe cu gândul, nici să nădăjduiască spre avuția cea nestatornică, ci întru Dumnezeu Cel viu, Care dă noauă toate de prisosit, spre desfătare. Și să facă bine și să-se îmbogățească în fapte bune, să fie lesne dătatori cu inimă largă“ (I. Tim. 6, 17—18;).

Să nu zici: „Eu am familie grea, de unde să mai dau?“ Tocmai de aceea să dai, că ai de dat pentru mulți. Când sameni toamna nu-ți zici: „samăn cât mai puțin, ca să rămână mai mult la hambar“. Și când dai copiilor tăi din

averea ta, ai grije să rămână și pentru tine. Pune la o parte, din cât ai și pentru sufletul tău, prin fapte de milostenie, și nu te gânde numai la îndestularea vieții tale de aici.

Mila este ca și un curcubeu, cu capetele atinge pământul, cu mijlocul e înălțat la cer. La fel să se ridice inima ta milostivă spre Domnul, iar mâinile tale să fie întinse spre cei lipsiți, ca să le ajute în nevoi.

Nu te uita pe cine miluești, nu căuta la fața lui, la starea lui, la neamul lui. Ci fii milostiv către toți cei ce au nevoie de mila ta. „Fiți milostivi, precum Tatăl vostru milostiv este” (Lc. 6, 36;), că El este bun spre cei nemulțumitori și spre cei răi; răsare soarele Său peste cei răi și peste cei buni și ploauă peste cei drepti și peste cei nedrepti” (Mt. 5, 45;). Cum soarele risipește negura și frânge puterea frigului, așa milostenia ta să risipească norii surii ai neputinței și tristeții, să frângă lanțurile grijiilor celor sărmani, căci „fericiți sunt cei milostivi, că aceia se vor milui” (Mt. 5, 7;)

Iubiții mei! Având pururea înaintea ochilor pilda de milostivire a Samarineanului, priviți mereu în jur de voi cu dragoste, să știți unde este un fiământ, ca să-i întindeți o bucată, un pahar de apă celui setos, o haină, și mai purtată, celui gol, în preajma iernii; deschideți ușa celui bolnav să-i duceți o vorbă de alinare, îi ridicați perna la cap, și-i primeniți așternutul ca să-i pară mai moale oaselor istovite. Și nu intrelăsați să ajutați cu sfatul vostru bun pe cel ce stă la îndoială, să mângâiați pe cel întristat, să învățați pe cel nepriceput, să îndreptați pe cel rătăcit dela calea dreptei viețuirii, să iertați pe cel ce v'a greșit vouă, ca și Tatăl vostru Cel din ceruri să ierte vouă greșalele voastre. Și mai stăruitor decât în toate, vă rugați unul pentru altul, că mult poate rugăciunea dreptului cea ferbinte” (Iac. 5, 16;).

Așa, cel ce va face și va învăța, acela mare se va chema întru împărăția cerurilor (Mt. 5, 19;)

Mergi și fă și tu asemenea! Amin.

Arhim. P. Morușca.

Citiți

»Biserica și Școala«

Prea Sfinția Sa Episcopul Dr. Grigorie Gh. Comșa, vizitează 6 parohii din protopopiatul Hălmagiului.

Această vizită canonică a fost una din cele mai grele; dar și mai edificatoare. Parohii mici, cu populație săracă, răsfirate între dealuri, dar tari în credință. Pare că au revenit timpurile de odinioară, când oamenii se îndestuleau cu mai puțin și se simțeau mai aproape de Dumnezeu.

Prea Sf. Sa a plecat dela reședință Sâmbătă în 8 Oct. a. c. la ora 12 cu trenul către Bala de Criș, însoțit de consilierul Mihai Păcățian și diaconul Mihai Măclnic.

La gara din Ociu a fost întâmpinat de preotul Giurgiu din Vața de Sus, care a ținut, ca însoțit de fruntașii poporului, să aducă Prea Sfinției Sale omagiile lor de profundă venerațiune și dragoste.

La gara din Bala de Criș i-s'a făcut o impozantă și călduroasă întâmpinare. A vorbit Ioan Indrieș protopopul Bradului, preotul gr. cat. Nicolae Bulboacă și secretarul general al județului Hunedoarei; Iosif Muntean, fiind de față primpretorele Nicolae Turuc din Bala de Criș, notarul Amos Turuc din Vața de Jos, Școala primară, Școala de arte și meserii, și toate autoritățile intelectuale. Pompierii au dat onorurile reglementare, iar două fetițe au oferit Prea Sfinției Sale două buchete de flori: semnele dragostei și nevinovăției.

Odată cu plecarea noastră dela Bala de Criș spre Rîșculița a început și ploaia, care n'a împiedecat pe preotul Amos Florea din Rîșca, ca, în fruntea enoriașilor săi, să întimpline pe Prea Sf. Sa, în drumul spre Rîșculița, cu torțe aprinse, urând Prea Sf. Sale sănătate și isbândă în greaua misiune apostolică. Corul vocal a cântat: „Intru mulți ani stăpâne!” Prea Sf. Sa mulțumește pentru urările ce i s'au făcut.

Prima parohie luată în programul acestei vizitații a fost Baldovinul, filiala parohiei Rîșculița. Poporul a așteptat înaintea sf. biserici. Administratorul protopopesc Leontin Micluța întâmplă pe Prea Sf. Sa în ușa sf. biserici. Se oficiază un serviciu religios; iar Prea Sf. Sa ține o instructivă predică despre datoria creștinului de a se îngriji de mântuirea sufletului său. La sfârșit se împart broșuri între credincioși. La ieșire din sf. biserică, Prea Sf. Sa se întreține cu credincioșii, mângâindu-i și îmbărbătându-i.

Pe la ora 7 seara am ajuns la Rîșculița, însoții de primpretorele N. Turuc și notarul Amos Turuc.

Mulțimea poporului, în frunte cu notarul, învățătorii și primarul comunei, întâmplă pe Prea Sf. Sa în mijlocul comunei, urându-i bun sosît.

Comune Rîșculița e una dintre cele mai vechi comune pe care o întâlnim în istoria acestui ținut, ca

luând parte la toate luptele „Moșilor“, pentru a scăpa de sub jugul iobăgiei ungurești. Pe la anul 1754 exista și chinezatul Rîșculiței. În anul 1760 erau în Rîșculița 3 preoți și 150 familii curat ortodoxe.

Duminecă în 9 Oct. c. Prea Sfinția Sa, asistat de sulta sa și de mai mulți preoți, săvârșește sf. liturghie, fiind biserica arhiplină de credincioși. Răspunsurile la serviciul divin au fost date de corul școlarilor. Cu acest prilej Prea Sf. Sa a hirotonit diacon pe candidatul de preoție Sabin Sasu pentru parohia Moșilor, iar la stărsitul serviciului religios ține o înălțătoare predică.

După serviciul sf. liturghii a urmat desvălirea monumentului eroilor, așezat în apropierea sf. biserici. Poporul a rămas adânc mulțumit și mângăiat.

După masă am trecut la parohia Leauți, pe un drum foarte greu peste dealuri, așa încât a trebuit să mergem când în trăsura, când pe jos, temându-ne să nu ne răsturnăm cu trăsura.

Parohia Leauți e fillala parohiei Dobroți. Poporul așteaptă înaintea sf. biserici.

Preotul Ioan Leucean întâmplă pe Prea Sf. Sa în ușa sf. biserici. Se oficiază un scurt serviciu religios, după care Prea Sf. Sa ține o înălțătoare predică în afară de biserică, fiind aceasta neîncăpătoare pentru mulțimea credincioșilor. Înainte de plecare Prea Sf. Sa se întreține cu credincioșii, ca să le cunoască dorințele și doleanțele.

Dela Leauți trecem la Tiulești. Preotul Gheorghe Indrieș în fruntea poporului urează Prea Sf. Sale bun sosie; iar Prea Sf. Sa, mulțumind pentru buna primire, laudă credința credincioșilor, dându-le învățăturile necesare pentru mântuirea sufletului. Prea Sf. Sa și aici se întreține cu credincioșii, ceea ce a făcut o adâncă impresiune asupra poporului.

Dela Tiulești trecem la parohia Tomești, unde păstorește preotul Toma Florea, care întâmplă pe Prea Sf. Sa în ușa sf. biserici. Și aici, ca la Leauți, Prea Sf. Sa, asistat de sulta sa și de mai mulți preoți, — săvârșește serviciul religios în afară de biserică, ca să poată asista tot poporul prezent și ține o emoționantă cuvântare despre scopul omului, care este Dumnezeu, fericirea vecinică. Se împart broșuri, ca și în celelalte parohii, spre marea bucurie a poporului, sătos de carte bună.

Din raportul preotului reținem următoarea întâmplare: În anul 1842, în timpul revoluției eroului național Avram Iancu, a fost preot în Tomești Ioan Oncu. În anul 1849 a fost cinstit de generalul rus Pașchievici cu o raclă aurită cu lanț de argint, cu inscripția: „Namesnic Oncu“. Bătrânii spun că preotul Ioan Oncu în racla aceea a dus sf. cuminecătură la cei bolnavi. Această raclă se păstrează la muzeul „Astrei“ în Sibiu. Pentru țlouta lui națională românească a fost chinuit de unguri și dus pela Oradea. A scăpat dela moarte numai cu mare greutate și a

murit în urma chinurilor în anul 1852 în etate de 44 ani.

Dela Tomești trecem la Șteia, ultima parohie luată în program. Biserica se află pe un deal. Primarul în fruntea poporului întâmplă pe Prea Sf. Sa în mijlocul comunei, iar preotul Romul Chiș în ușa sf. biserici. Prea Sf. Sa, asistat de mai mulți preoți, oficiază un scurt serviciu religios, care se încheie cu predica Prea Sf. Sale despre datoria omului față de Dumnezeu. Se împart broșuri.

Dela Șteia am trecut la Vața de jos. Aici ne-a surprins plăcut că la intrare în comună ne-a așteptat o mare mulțime de popor cu torțe aprinse și călăreți, în frunte cu preotul Ioan Negrea, care a întâmpinat pe Prea Sf. Sa în cuvinte alese și călduroasă, talmăcind profunda venerațiune și dragostea ce o păstrează poporul și clerul față de Prea Sf. Sa. Au sunat și s'au cutremurat văile de sunetul treascurilor, în semn de sărbătoare și bucurie.

Seara la cină am fost oaspeții d-lui notar Amos Turuc. Prea Sf. Sa a fost găzduit aici și peste noapte. N'a fost caz ca trecând prin Vața de Jos, Prea Sf. Sa să nu fie invitat la dl notar, care totdeauna a ținut să servească pe Prea Sf. Sa cu deosebită dragoste și prevenință, ca un adevărat fiu sufletesc.

În dimineața zilei din 10 Oct. c. am trecut la Hălmagiu, unde Prea Sf. Sa a ținut să participe și la adunarea Asociației clerului „Andrei Șaguna“. Despre aceasta urmează raport special.

Prea Sf. Sa, pe lângă toată truda trupească, a accentuat de repetate ori, că se simte foarte mângăiat, că a putut vizita și aceste parohii răsfirate printre dealuri, mai ales după ce a văzut bucuria și însuflețirea poporului cu care a fost întâmpinat și primit.

Cuvântul lui Dumnezeu, predicat de Prea Sf. Sa cu atâta căldură și convingere, să aducă rod însutit!

INFORMAȚIUNI.

DI. Vasile Goldiș, secretarul Consiliului nostru eparhial, s'a întors pe deplin restabilit dela București, după un tratament medical de aproape două luni. Vestind această bucurie cititorilor noștri, rugăm pe Dumnezeu să-l țină în deplină sănătate încă mulți ani, spre bucuria Eparhiei noastre.

Un preot vrednic. În 26 Oct. a. c. în comuna Greaca din jud. Ilfov s'a sărbătorit jubileul de 50 ani preoție al preotului Ilie Andreescu. Sfinția Sa a slujit 50 ani la Sf. Altar, ajutând și școala, care abia exista când preotul și-a început activitatea. Meritosul a avut 12 copii, dintre cari 2 au căzut în războiu și toți bleșii preoți au un salariu derizoriu.

Aniversarea nașterii M. Sale Regina Maria. Sâmbătă în 29 Oct. a. c. în orașul Arad s'a sărbătorit ziua nașterii M. Sale Regina Maria. Edificiile publice și particulare au fost decorate cu steaguri naționale, iar la 11 oare s'a oficiat Te-Deumuri în toate bisericile. În biserica catedrală a servit P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie, asistat de consilierii eparhiali. Au participat autoritățile civile, militare, apoi reprezentanți diferitelor societăți, reprezentanții școalelor și alt public. În fața catedralei a fost așezată o companie de soldați cu muzica și drapelul. Răspunsurile la ectenii au fost cântate de corul studenților teologi. La fine P. S. Sa părintele Episcop a rostit o impresionantă rugăciune în ghenunchi, pentru sănătatea M. Sale Regina Maria, iar la polihroane corul a cântat: Mulți ani trăiască.

† **Ileana Fizeșian.** S'a stins un suflet blând de soție iubitoare și de mamă credincioasă. Și a lăsat un val puternic de durere în familia preotului Victor Fizeșian din Pesac, a cărui noră a fost răposată în Domnul. În ziua de 14 Oct. c. cu asistența preoților Ioan Popovici și Grigorie Vermeșan, cu numeroasa participare a rudelor și cunoscuților și cu un neobicituit de mare public din sat și jur, osemintele defunctei au fost depuse în cripta familiară din Pesac. A fost parentată foarte duos de păr. Grigorie Vermeșan. Odihnește în pace suflet blând!

Marele Voevod Mihai la ora de religie. La 24 Oct. ora 11.30 a fost la Sinaia, la castelul Peleş, deschiderea solemnă a cursurilor secundare pentru Marele Voevod Mihai.

Solemnitatea a început cu un te-deum, oficiat de păr. Nicolae Popescu, profesor universitar, la care a asistat și M. S. Regele.

Cu acest prilej, d. ministru Gusti, adresându-se Măriei Sale Marele Voivod, a vorbit despre importanța momentului, dându-i sfaturi și îndrumări și urându-i muncă spornică spre binele neamului.

După aceasta a urmat, în prezența M. S. Regelui, a d-lui ministru Gusti și a corpului profesoral, în sala de clasă, prima lecție din program: ora de religie, predată de păr. Popescu.

Nr. 6779 | 1932.

Comunicat oficial.

În statul de plată al preoțimei Eparhiale cuvenit pe luna Decembrie a. c. vor fi trecuți numai acei preoți, cari vor dovedi, că au achitat toate impozitele pe anul curent, și în special impozitul global pe întreg anul curent.

Notificăm că statul de plată se înaintează, din partea Consiliului nostru eparhial, în primele zile ale lunii Decembrie.

În consecință și în conformitate cu informațiunile primite dela On. Serviciu de învățământ local din Timișoara, care verifică statele de plată, invităm On. Preoțime să achite de urgență impozitele pe 1932, în întregime și în special impozitul global pe întreg anul. Chi-

Tiparul Tipografiei Diecezane Arad.

tanțele impozitului global, la cari se va anexa și procesul verbal de impunere al globalului, se vor înainta în cale ierarhică (prin of. protopopesc) Consiliului nostru eparhial, cel mult până la 30 Noembrie a. c.

În cazul, când unor preoți le-ar lipsi procesul verbal de impunere al globalului, vor cere dela percepția financiară dovadă, în care se va indica suma de impunere pe anul 1932. Dovada va fi iscălită de percepătorul financiar, aplicându-se și sigilul oficial.

Prea C. Preoți, cari până la data menționată mai sus nu vor satisface, vor fi omiși din statul de plată pentru luna Decembrie a. c., rămânând dâșii rezponzabili pentru neprimirea retribuției.

Arad, 1 Noembrie 1932.

† Grigorie
Episcop.

Parohii vacante.

Prin strămutarea parohului Tiberiu Suciu, parohia *Labășinț* (protopoplatul Lipovei) a devenit vacantă și pentru îndeplinirea ei în mod definitiv, conform rezoluțiunii Ven. Consiliu eparhial Nr. 6115/932, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în organul oficial „Biserica și Școala”.

Venitele împreunate cu parohia sunt:

1. Un intravilan parohial, pe care se va zidi casă parohială din materialul edificiului școlar confesional, iar până la ridicarea casei alesul paroh va locui gratuit în casa proprie a preotului Tiberiu Suciu cu consensul acestuia.

2. Una sesiune parohială din 32 jugh. catastrale,

3. Birul legal,

4. Stolele legale,

5. Eventuala întregire dela stat, pentru care însă parohia nu răspunde.

Alesul este obligat a suporta toate impozitele după întreg beneficiul parohial, va predica regulat și va catehiza elevii dela școala primară din loc în sensul legilor în vigoare.

Parohia e de clasa a III-a, reflectanții vor dovedi deci asemenea cvificațiune.

Reflectanții sunt poștiți ca recursurile ajustate cu documentele recerute și adresate Consiliului parohial din *Labășinț* să le înainteze în termenul concursual Oficiului protopopesc ort. român din Lipova, sub durata cărui, cu prealabilul aviz al protopopului tractual și pe lângă respectarea dispozițiunilor cuprinse în Ș-ul 33 din Reg. pentru parohii, se vor prezenta în sf. Biserică din loc, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorie.

Cei din altă Eparhie pot concura numai având consimțământul P. Sf. Sale Părintelui Episcop Eparhial din Arad.

Dat în sesiunea extraordinară a Consiliului parohial ort. român din *Labășinț* dela 28 Septembrie 1932.

Consiliul parohial

În înțelegere cu Fabriciu Manuilă ss. protopop.

—□—

2-3

Red. rezponsabil: **Protopop SIMION STANA.**